

יום שני 07 אפריל 2025

הודעה לעיתונות

חיים בגיהינום:

מיפוי רפואי מקיף של 24 החטופים החיים בעזה חושף: הידרדרות מתמשכת וסכנה ממשית לחייהם

דו"ח חדש של מערך הבריאות של מטה משפחות החטופים, שפורסם במלאת שנה וחצי ל-7.10, מתאר את מצבם הפיזי והנפשי של 24 החטופים החיים המוחזקים בעזה – לפי פרופילים אישיים. הממצאים: תת-תזונה חמורה, פציעות לא מטופלות, בידוד מתמשך, ועינוי נפשי מתמשך

דו"ח רפואי מקיף שפורסם השבוע על ידי מערך הבריאות של מטה משפחות החטופים מתאר את מצבם של 24 החטופים החיים המוחזקים בעזה, נכון לאפריל 2025. הדו"ח מבוסס על עדויות של חטופים ששוחררו בינואר-פברואר 2025, על סרטונים שפורסמו על ידי חמאס, ועל מידע שמסרו בני המשפחות. מדובר בניתוח רפואי פרטני של מצבם הגופני והנפשי של כל אחד מהחטופים, לאחר שנה וחצי בשבי.

לפי הדו"ח, כלל החטופים מוחזקים בתנאים קשים ביותר: מרביתם במנהרות תת-קרקעיות ללא אור יום, אוויר צח או תנאי מחיה בסיסיים. הם סובלים ממחסור חמור במזון ובמים, מהיעדר מוחלט של טיפול רפואי ומעינויים פיזיים ונפשיים.

הדו"ח מצביע על כך שהחטופים סובלים מתת-תזונה בדרגה קשה. רבים מהם ירדו במשקל באופן ניכר, וסובלים מחולשה פיזית קיצונית, איבוד מסת שריר, תשישות, פגיעות עור, שלשולים תכופים, והקאות. תסמינים אלה תועדו בעדויות החטופים ששבו, ונמשכים גם בקרב מי שעדיין מוחזקים – על פי תיאורי מצב עדכניים מסרטונים ועדויות חטופים ששוחררו לאחרונה.

לפחות שליש מהחטופים סובלים מפציעות פיזיות מתועדות – בהן פציעות רסיסים, כוויות, חבלות חמורות, שברים בעצמות, פגיעות עיניים ונזקים עצביים. אצל אחרים מדובר במחלות רקע לא מטופלות – כגון אסתמה, בעיות עיכול כרוניות, מחלות עור ואלרגיות חריפות. היעדר טיפול רפואי בחלק מהמקרים מהווה סכנת חיים מיידית.

מעבר לפגיעה הפיזית, הדו"ח מתאר הידרדרות נפשית עמוקה בקרב החטופים: תסמיני דיכאון, חרדה קשה, מצוקה פסיכולוגית מתמשכת, תחושת חוסר אונים ואובדן תקווה. חלקם מוחזקים בבידוד ממושך, כולל מנותקי קשר מכל אדם במשך שבועות ואף חודשים. על פי עדויות שורדי שבי, שוביהם מנעו מהם שינה, השפילו אותם באופן שיטתי, והעניקו להם עדכונים מכאיבים – חלקו שקרי – על מצב משפחותיהם.

תנאי שבי: בידוד, תברואה לקויה, תנאים סביבתיים מסוכנים

תנאי הכליאה המתוארים בדו"ח כוללים שהייה במנהרות צפופות ללא אפשרות לעמוד, ללא אוורור, בטמפרטורות קיצוניות ובלחות גבוהה. הם שוהים במקומות חסרי אור טבעי, ולעיתים גם ללא גישה לשירותים. מקלחת, אם בכלל ניתנת, מתבצעת אחת לחודש באמצעות דלי. ישנם חטופים ששהו בשלשלאות לתקופות ממושכות.

הם שותים מים שאינם ראויים לשתיה, צורכים כמויות מזון מזעריות, ולעיתים נאלצים להתחנן למזון או לבצע פעולות משפילות בתמורה. עדויות של חטופים ששוחררו מצביעות על כך שבמהלך תקופות של פעילות צבאית מוגברת של צה"ל, שוביהם נוקטים בענישה קשה יותר – הכוללת השפלות, בידוד, והגברת תחושת האיום.

מודל רפואי: משולש הסיכון בשבי

לצורך ניתוח מצבי החטופים, הדו"ח עושה שימוש במודל רפואי-אפידמיולוגי ייחודי – "משולש הסיכון בשבי", המתאר את יחסי הגומלין בין שלושה גורמים: האדם (החוסן הבריאותי והנפשי), המחולל (התנהגות השוברים), והסביבה (תנאי השבי). במרכז המשולש נמצא ממד הזמן – ככל שהשבי מתארך, כך מתעצמות ההשפעות ההרסניות של יתר הגורמים. לפי מחברי הדו"ח, הזמן הפך לגורם מסכן חיים בפני עצמו.

ממצאים מדאיגים במיוחד

מתוך 24 החטופים החיים, ל-20 התקבלו אותות חיים, אך חלקם חלקיים ואינם כוללים מידע רפואי. ארבעה חטופים לא מסרו כל סימן חיים מאז 7 באוקטובר 2023. לפחות שמונה מהחטופים מתוארים כבעלי פציעות משמעותיות, חמישה סובלים ממחלות כרוניות או תגובות אלרגיות חריפות. כל החטופים סובלים מתת־תזונה, הידרדרות גופנית חמורה ומצוקה נפשית מתמשכת.

הדו"ח מדגיש כי כל יום נוסף בשבי עלול להיות קטלני עבור חטופים חולים ופצועים, במיוחד לאור הידרדרותם המתמשכת והיעדר מענה רפואי. הזמן אוזל, וכל רגע שעובר מקרב את 24 החטופים החיים שנותרו בעזה לסכנת מוות ממשית, נכתב בסיכום הדו"ח. "המוות הזה הוא מוות בר־מניעה – כזה שניתן למנוע באמצעים רפואיים, נפשיים, ושחרור מידי מהשבי".

פרופ' חגי לוין, ראש מערך הבריאות של מטה משפחות החטופים: כאשר בוחנים יחד את הבריאות של כל החטופים נחשפת תמונה מזוויעה של חיים בגיהנום. כל החטופים סובלים עינויי גוף ונפש לא אנושיים ונמצאים בסכנת מוות. כולם הומניטרים ואת כולם יש להציל בדחיפות עליונה. החזרת כל החטופים, החיים והחללים, קריטית לבריאות המשפחות ולבריאותנו כאומה"

לפרטים נוספים ותיאום ראיונות :

יהונתן סבן, דובר מערך הבריאות
מטה משפחות החטופים
0547691484